

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

310. An omnes Coadjutoriæ cum futura successione habeant odibilitatem,
& à jure exorbitantiam; an verò aliquibus, & quibus jus assistat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

8. n. 1. Pignatel. tom. 9. consult. 84. n. 7. Mohed. de privileg. decis. 10. aliis 36. ad finem. Tholosan. de benef. c. 30. n. 2. & alii apud Fagn. in c. nulla. de concess. preb. n. 46. Continent enim gratiam expectativam seu preventivam (quæ sic compellantur non tam ex eo, quod per eas præveniantur Ordinarii in collationibus ab ipsis faciendis, quam quod tempus vacationis præveniant. Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. n. 1. & ex eo Remouch. loc. cit. n. 13.) dum per talem Coadjutoriam conceditur impetranti beneficium Coadjuti post illius obitum vacaturum realiter & actualiter assequendum. Remouch. loc. cit. n. 11. & 12. Lotter. loc. cit. n. 6. Jam verò expectativas, utpote occasionem dantes desiderandi mortem Retoris beneficii, ad quod habetur expectativa, odiosas esse, odiosamque & strictam recipere interpretationem, negari nequit. Lotter. loc. cit. n. 2. cum commun.

2. Nihilominus responsum nostram ita restringit & mitigat Remouch. loc. cit. n. 14. & seq. in nixu Lotterio loc. cit. à n. 6, dum censet non aliter Coadjutorias has odiosas dicendas, quam si solemnitates Concil. Trident. in earum concessione servatæ non sint; eo quod, licet Coadjutoria expedita juxta sensum & strictam Trident. non debeat continere gratiam preventivam, sit tamen qualificata, longèque diversa ab odiosa illa expectativa, ex qua nascitur votum captanda mortis beneficiati, & quæ citra illius consensum, citraque ullam Ecclesiæ necessitatem, aut beneficiati favorem conceditur, adeoque non subijciatur amplius odiosis illis istarum expectativarum regulis. Quinimo tam respectu Papæ concedentis, quam Ecclesiæ Prælatique Coadjuti sint favorabiles; pro quo citat Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 75. Gabr. l. 3. tit. de non tollend. jure quest. n. 6. Puteum decis. 478. l. 2. n. 6. Verùm au & qualiter hæc restrictio sustineri valeat, patebit ex dicendis Quest. seq.

Quest. 310. Num omnes Coadjutoria cum futura successione habeant illam odiositatem, & à jure exorbitantiam: an verò aliquibus, & quibus jus assistat.

R Espond. primò: Coadjutoria cum futura successione concessa pro Canonicatibus, aliisque beneficiis inferioribus Cathedralium Collegatarum aliarumve Ecclesiarum sunt omnino exorbitantes tam à jure communi quam à Concil. Trident. Fagn. in c. nulla. de concess. preb. n. 50. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 13. ubi ait: Coadjutoria cum futura successione non est juri conformis, sed potius à stylo inventa. Quamvis n. 19. inclinare videatur in sententiam oppositam. Caslad. decis. 2. n. 2. de restitut. spol. Gamb. tract. de off. & potest. leg. l. 5. sub titulo de Coadjutoris. Navar. consil. 2. n. 2. sub tit. de Cler. agror. Tholos. loc. cit. dicens detestabiles in jure esse istiusmodi Coadjutorias, & alii apud Fagn. loc. cit. n. 46. qui dum indifferenter loqui videtur de Coadjutoris omnibus cum futura successione, à fortiore de Coadjutoris iis, quæ dantur in inferioribus illis beneficiis, sic tenere censendi sunt. Et sic in specie de iis loquens Remouch. cit. c. 8. n. 18. hisce expressis: in aliis verò beneficiis (intellige inferioribus Episcopatibus & Monasteriis, in quibus eas permittit Trident.) quibuscuque Coadjutorias cum futura successione tanquam odiosas, decretis Patrum contrarias & hæreditarias expressè pro-

P. Lauren. Vic. Episc. Tract. 11. De Coadjutor.

hibet, Thomasin. de veteri & nova Eccles. discipl. p. 2. l. 2. c. 59. n. 11. inquit: Canonicis aliisque inferioribus beneficiatis, qui jam adduntur Coadjutores, ii nec usquã in Canonico Decretalium Jure commemorati sunt, nec in Concilio Trid. attinguntur, nisi ut proscribantur ab universa Ecclesia, &c. Contra Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. à n. 6. conantem Coadjutorias cum futura successione indifferenter à contradictionibus vindicare. ostendendo earum usum esse antiquissimum, & à SS. Canonibus approbatum. Item contra Puteum decis. 478. n. 5. l. 2. dicentem gratiã Coadjutoria non esse merè preventivam, sed habere fomentũ juris propter consensum Coadjuti, nec esse ita odiosam, sicut est gratia merè preventiva. Item contra Mandos. ad reg. 11. q. 5. n. 5. quatenus dicit, usum hujus gratia habere aliquã conformitatem cum Jure Canonico.

2. Proceatq; responsio, tametsi in concessione harum Coadjutoriarum adhibeantur solemnitates, ceteraque omnia, quæ Trident. adhiberi voluit in concessione Coadjutoriarum in Cathedralibus, & Monasteriis, sive in Episcopatibus, & Præposituris Regularibus, ut supponere videtur Fagn. præcipue n. 52. in fine, & expressè iudicat n. 71. in fine, pro ut etiã patebit ex dicendis paulò infra.

3. Stabilitur pars prima responsionis, nempe illas incognitas, quin & adversari juri communi. Imprimis enim in eo nullibi fit mentio istiusmodi gratia in inferioribus beneficiis, dum textus in contrarium adduci soliti v. g. c. petiisti. 7. q. 1. & cap. immediatè sequens eadem caus. loquuntur de Episcopo. Fagn. loc. cit. n. 51. ubi etiam in fine audacter adversarios provocat hisce expressis: Qui contrarium dicit, adducat textum, alioquin erubescat sine lege loqui. Remouch. c. 3. n. 7. ubi: in veteribus codicibus nullus reperitur textus formalis, ex quo possit trahi institutio Coadjutoria perpetua cum futura successione. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 46. ubi ex Cassiador. modus Coadjutoria cum futura successione non invenitur de jure communi, sed est adinventus de solo stylo. Additque Gonz. ibid. textus in contrarium adductus à Mandosio potius contra illum retorqueri. Dein SS. Canones magno opere abhorrent successiones quasi hæreditarias in beneficiis ecclesiasticis; fuitque semper constans Pontificum & Conciliorum intentio impediendi hujusmodi successiones, juxta c. accepimus. de pactis. ubi dicitur id iniqum & SS. Canonibus inimicum, & ideo nullatenus tolerandum; & paulò infra: hujusmodi successiones detestabiles esse dicuntur. Quin & ipso Concilio Trid. teste sess. 25. c. 7. Jam verò dicta successio quasi hæreditaria manifestè reperitur in dictis Coadjutoris. Fagn. loc. cit. n. 52. Remouch. cit. c. 3. n. 7. & 8. Gamb. loc. cit. n. 13. & seq. ubi: quod tales Coadjutores non sunt Coadjutores, sed hæredes, plerumque pueri, qui nedum Coadjutore, sed pedagogo egerent; & quod sub isto colore subintrat facta successio in Ecclesia Dei, adeoque iis resistunt citata jura. Uti & ipsum patere videtur ex eo, quod dum Concil. Trid. veluti rationem præmittit loc. cit. hæc verba: Cum in beneficiis ecclesiasticis ea, quæ hæreditaria successione imaginem referunt, sacris constitutionibus sint odiosa & Patrum decretis contraria: Dein veluti consequens ex præmissa ratione deductum statuit, ut recessus, accessus & Coadjutoria cum futura successione de cætero nemini permittantur. Fagn. cit. n. 52. Neque satis per hoc excluditur species illa hæreditaria successione, quod in concessione istarum Coadjutoriarum exigantur litera

commendatitia Episcopi aut Capituli super qualitatibus Coadjutoris & indigentia Ecclesie, ut vult Lotter. *cit. c. 25. n. 27.* citans pro hoc Gonz. *ad reg. §. gl. 5. §. 9. n. 48.* ubi is quidem dicit, exigi quidē literas illas, sed non dicit exigi illas ad excludendam speciē illam hæreditariæ successiois. Porro ratio potissima, cur jura ita abhorreant dictam successioem, est, votum captandæ mortis alienæ, *c. detestanda. de concess. præb. in 6.* Fagn. *loc. cit. n. 13. & 53.* Unde jam etiam, cur in veteribus codicibus nullus exstet textus, ex quo trahi possit institutio Coadjutoris perpetuæ cum futura successioe, rationem hanc dat Remouch. *cit. c. 3. n. 7. & 8.* quod veteres profani abhorruerint constitutionibus suis in omnibus materiis præbere ansam captandæ vel desiderandæ mortis alienæ. Jam verò negari nequit, quod votum captandæ mortem alienam ingeratur ab istiusmodi Coadjutoris non secus, ac ab aliis expectativis, Fagn. *loc. cit. n. 54. & 55.* contra Lotter. *loc. cit. n. 20. & 21.* Remouch. *c. 8. n. 15. & 16.* & c. minus rectè sentientes impediri votum illud captandæ mortem beneficiati per hoc, quod non nisi requisito & præfinito Coadjuti consensu, adhibitæque cognitione causæ, aliisque solennitatibus præscriptis à Tridentino concedantur istiusmodi Coadjutoria: cum enim Coadjutor non possit succedere in beneficio, nisi prius de medio sublato Coadjuro, in desiderandam hanc sublacionem tanquam necessarium antecedens ad consecutionem beneficii naturaliter inclinari Coadjutorem necesse est; ridiculum autem est dicere, ut inquit Fagn. *cit. n. 55.* quod naturalis hæc inclinatio cesset ex eo, quod Coadjutus consenserit futuræ successioi; non enim Coadjutor minus appetit hoc beneficium, quod Coadjutus voluerit eum sibi in eo succedere, quam si eo etiam invito ad succedendum illi destinatus fuisset; cum juxta proverbium, quod ipse Remouch. *cit. c. 8. n. 12.* adducit: *etiam amici vitam illius oderint, cuius mortem expectant.* Hoc verum, quod & non amplius ait Puceus, gratiam Coadjutoris propter consensum Coadjuti esse minus odiosam, quam sit simplex expectativa. Fagn. *n. 56.* Denique Coadjutorias has esse contra jus commune, probat idem Fagn. *an. 57.* & ex eo Thomaf. *loc. cit.* ex plurimis differentis, quæ apparent inter has, & illas, quæ sunt secundum formam juris communis, v. g. quod illæ non extendantur ultra tempus ægritudinis, donabantur ecclesiarum necessitatibus etiam præter beneficiati voluntatem. Coadjutores illi præfinito residere cogebantur & ecclesie obire ministeria, dabantur senibus & immedicabili morbo languentibus, sustentabantur parte fructuum. Moderni verò Coadjutores sunt perpetui, dantur petentibus, nec in Choro, nec in Capitulo locum habent; invito Coadjuto nulla munia implere possunt; dantur Canonicis sexagenariis vegetis & bene valentibus; neque per has Coadjutorias consulitur tam ecclesiis, quam gratificatur cognatis & amicis, &c.

4. Stabilitur quoque pars altera responsionis, nimirum esse istiusmodi Coadjutorias contrarias quoque Tridentino, & ab eo exorbitantes, non solum in casu, quo deviant ab orbita dicti Concilii, seu quando in earum concessioe non observantur præscriptæ à Concilio solennitates, id est, requisitio consensu Coadjuti, cognitio causæ, ut vult Lotter. *loc. cit. n. 17.* sed & simpliciter;

ex eo enim, quod Concilium per modum exceptionis Coadjutorias respectu Cathedralium & Monasteriorum cum futura successioe concedi à Papa permittat, ubi conceduntur cum præscriptis à se solennitatibus, domè contra Coadjutorias cum futura successioe respectu beneficiorum inferiorum tanquam odiosas, decretis Patrum contrarias vetat simpliciter, manifestè colligitur eas vetari etiam ex quacunque causa, & cum consensu Coadjuti concedi etiam à Papa; firmat enim exceptio regulam in contrarium, adeoque dum Concilium præmittit regulam universalem negativam de non concedendis Coadjutoris in quibuscunque beneficiis, eique dein immediatè subnectit exceptionem per hæc formalia: *Quod quando Ecclesia Cathedralis aut monasterii urgens necessitas aut evidens utilitas postulat Pralato dari Coadjutoriam, is non aliàs cum futura successioe datur, quam hac causa prius diligentissimè à Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à jure & decretis hujus S. Synodi in Episcopis & Pralatis requiruntur, aliàs concessiones super his factæ subreptitiæ esse censeantur &c.* Clarè patet Coadjutorias alias, nimirum in ecclesiis inferioribus, etiam quacunque de causa, de cetero cum futura successioe à Papa nullatenus permittendas; uti hoc ipsam fusè deducit Fagn. *loc. cit. à n. 69.* hæc ferè ratione. Concilium *sess. 25. c. 7.* post prohibitum à se accessum & regressum ad quodcumque beneficium, sic pergit: *in Coadjutoris quoque cum futura successioe idem post hæc observetur, ut nemini in quibuscunque beneficiis permittantur: satis indicat, se hæc suâ regulâ (& quidem, ut ait Fagn. præcipuè) includere Papam; eò quod cum facultas concedendi illas Coadjutorias cum futura successioe ante Concilium nullatenus competeret Episcopis (subintellige, etiam de usu & consuetudine) frustranè constitueret, ut id iis amplius seu in futurum per illam dictionem post hæc. (utpote quæ jus votum importat, *Gl. in Clem. eos. v. deinceps. de Regular.*) non permittatur, adeoque necesse sit, ut mens Concilii fuerit, ut post hæc non permittentur hujusmodi Coadjutoria à Papa, cui ea soli prius permittæ. Tametsi enim Concilium vi coactiva non constringat Papam *c. significasti. de elect.* & ibi *Abb. n. 3.* comprehendit tamen eum vi aliquâ directivâ rationis, quia voluntarius debet se ei subicere; pro quo Fagn. *cit. c. ult. §. his ita. 25. q. 1. l. digna vox. c. de 11. D. Thom. 1. p. q. 96. a. 5. ad 3.* & seipsum in *c. canonum. de constit. n. 9.* per hoc enim Concilium indicat Papæ, non quid possibile, sed quid honestum & laudabile, uti fecit idem Concilium *sess. 24. c. 5.* vetando in secundo gradu dispensari, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam, & *c. 19. ejusd. sess.* vetando expectativas, reservationes mentales & alias quascunque gratias ad vacatura, etiam in favorem Cardinalium, quæ inhibitiones similiter non concernunt inferiores Papæ; cum in his jam nulla erat potestas in gradibus illis dispensandi. *c. quod super his. de consanguin. & affinit.* & modò adhuc nequeant etiam cum Principibus in illis dispensare, neque etiam expectativas concedere contra Concilium Lateran. & *c. dilectus. il primo de præb. c. detestanda. de concess. præb. in 6.* Atque ita dictæ Coadjutoria dicuntur quoque exorbitantes, quia deviant ab orbita Concilii Tridentini. Fagn. *ibid. ex Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 24. & 25.* 5. Resp.*

3. Resp. secundò: Coadjutoria cum futura successione pro Cathedralibus ecclesiis & monasteriis concessa cum præscriptis à Tridentino solennitatibus non exorbitant neque à jure communi, neque à Tridentino in eo sensu, ut neque ex privilegio vel dispensatione Papæ sint alicui concedenda. Fagn. *loc. cit.* n. 47. Jus enim commune permittit, ut Papa possit illas concedere ex urgente necessitate, ut est apertus textus in *c. petisti.* 7. q. 1. ubi Zachar. Papa anno 741. permittit Archiepiscopo Moguntino, ut in senectute & corporis infirmitate adungeret sibi Coadjutorem, & dein, si eum aptum ad hoc deprehenderet, sibi in hora mortis præsentibus omnibus successorem designaret; quamvis tamen, ut ostendit Fagn. *loc. cit.* n. 80. hæc non fuerit propriè Coadjutoria cum futura successione, de quo plura *quæst.* 315. in *resp.* 4. Concilium quoque Tridentinum longè expressius eadem permittit à Papa concedendas *sess.* 25. c. 7. *vers. quòd si quando.* Nihilominus & has Coadjutorias in tantum adhuc contrarias juri communi & ab eo exorbitare, etiam respectu Papæ, dici posse, affirmat Fagn. *loc. cit.* n. 49. in quantum conceduntur à Papa non jure ordinario, sicut conceditur Coadjutoria temporalis; sed ex speciali privilegio & dispensatione, uti id satis colligitur ex *c. c. petisti.* ubi postquam Papa fecerat gratiam illam Archiepiscopo Moguntino, subjicit hæc verba: Hoc nulli concedi alii patimur, quod tibi charitate cogente largiri censuimus. Atque ita concessionem hæc uti Ecclesiæ necessariam produisse ex speciali privilegio notant *videm* Archid. Præpos. & alii apud Fagn. *cit.* n. 49. sive ex speciali indulgentia, ut apud eundem Host. in *c. accepimus. de pactis.* n. 2. & Bellam. Burrig. Jo. And. &c. & cum iis Remouch. *de Coadjutor.* c. 3. n. 12. hæc expressis; Prædicta Zachariæ constitutio seu rescriptum intelligendum venit tanquam speciale privilegiū, & ex plenitudine potestatis favore personarum, seu potius missione extraordinaria & cœlesti instinctu, & proinde tanquam exorbitans à jure, contrariumque doctrinæ Patrum & regulis Ecclesiæ nullo modo trahendum in consequentiam. Unde jam, dum Thomasi, *de vet. & nova Eccles. disciplin.* p. 2. l. 2. c. 58. n. 1. ait: Peculiaribus pugnant & colliduntur Canonibus Resignationes, quibus Episcopi Coadjutores sibi simul & successores agglutinant: necesse est id intelligi de iis, qui id sine licentia Papæ faciebant.

Quæst. 311. Cur Concilium Tridentinum permiserit potius Coadjutorias in Cathedralibus & Monasteriis, quàm in beneficiis inferioribus.

1. Resp. hæc à Fagn. in *c. nulla. de concess. Præb.* n. 72. Thomasi *cit.* c. 59. n. 11. reddi rationem: quòd cum Episcopus, vel Prælatus seu Præpositus Monasterii propter senium, vel ægritudinem redditus est inhabilis ad pastorale officium exercendum, necessitas cogit, ut illi de Coadjutore provideatur ob periculum animarum, ne gregi fidelium desit officium pastorale. Sape autem contingat, præsertim ultra montes, ut Episcopatus vel Abbatia, Prælato existente inhabili, indigeant Coadjutore magnæ autoritatis & potentie, qui valeat religionem, bona immunitatemque Ecclesiæ ab hæreticis aliisque adversariis

P. Leuren, Vic. Episc. Tract. II. De Coadjut.

conservare illasam, personæ verò hujusmodi vix & ne vix quidem induci possint ad id onus Coadjutoris suscipiendum, nisi cum futura successione, ut experientia docuit, ideo in hoc & similibus casibus, charitate urgente, circumspèctâ Papæ providentiâ Coadjutorias perpetuas salubriter provideri. Hæc autem ratio non urget pro Coadjutoriis perpetuis in beneficiis inferioribus; siquidem in iis non imminet illud periculum animarum; & si fortè immineret, non deessent, qui cum competente mercede Coadjutoriam susciperent sine futura successione. Sed neque dum in ecclesiis illis inferioribus officia divina persolvuntur à reliquis Canonicis & ministris, insuper Canonicus infirmus aut senio confectus non tenetur sibi adsciscere Coadjutorem, aut inservire per substitutum. Fagn. *loc. cit.* n. 73. & in *c. licet. de præb.* à n. 126. mirum non est Concilium Tridentinum in iis Coadjutorias illas non permisisse; cum in iis ratio nulla urgentis necessitatis considerari possit; in argumentum enim trahi non possunt, quæ propter necessitatem aliquando concessa. *c. in argumentum. de reg. jur. in 6.* Sed neque in his inferioribus obtendi potest ratio utilitatis Ecclesiæ (quæ necessitati æquiparatur. Fagn. n. 74.) ex eo, quòd concedendo Coadjutorem addatur Ecclesiæ minister, qui loco Canonici impediti inserviat divinis; ea namque utilitas tanta non est, ut ei non præponderent gravamina & pericula plurima, quæ inde ecclesiis & personis ecclesiasticis obveniunt, præcipuè ex inverte hæc ratione facta illa successione hæreditariæ specie votòque captanda mortis. Fagn. *cit.* n. 74. & 75. Et licet hæc etiâ à Coadjutoriis perpetuis concessis respectu Episcopatum & Abbatiarum non omnia absint (præsertim, ubi Episcopo se solo sine Capitulo denominandi Coadjutore cum successione daretur facultas. Item dum Coadjutus adhuc juvenis & vegetus longam polliceatur vitam) necessitas tamen urgens & ingens Ecclesiæ hic & nunc præponderare viderur, quæ urgente Papa in beneficio viventis concedere successione valet. Castrop. *tract.* 13. d. 1. p. 9. n. 10. ubi etiam ex Azor. *instit. mor.* l. 3. c. 2. q. 2. in fine, quòd hoc ipsum nempe constituere Coadjutorem cum futura successione sape sit necessarium vel saltem utile, ut sic Coadjutor majore cum autoritate munus exerceat, diligentius procedat, & subditis sit carior, non secundum jus commune, sed contra illud, & ex speciali indulgentia, dispensatione, ac de plenitudine potestatis, juxta textum *c. proposuit. de concess. Præb.* Fagn. *loc. cit.* num. 82. uti & in provisione præbendæ vacaturæ Papa tollit vitium, quòd est in promissione voti scilicet captandæ mortis, quia Papa est supra jus. Jo. And. in *cit. c. proposuit.* n. 3. v. *vacatura.* & ne captandæ alienæ mortis occasio ex benignitate gratiarum Sedis Apostolicæ tribuatur, & sic successio in beneficiis, emanat non secundum jus, sed ex gratia benignitate & speciali indulgentia Sedis Apostolicæ. *c. ne captandæ. de concess. præb.* in 6.

2. Absurda alia, quæ potius ex permissione istarum Coadjutoriarum in inferioribus profluunt, dum in iis facilius & frequentius Sedes Apostolica decipitur, Vide apud Fagn. n. 75. & 76. ubi dictum illud Gambati, de quo supra, quòd nimirum vi talis successione plerumque pueri, qui nedum ipsi Coadjutore, sed præda-

K 3

gogo